

ЩЪРКЕЛЪТ И ЛИСИЦАТА

Поканила Кума Лиса щъркела на обяд. Сварила вкусна чорбица и ето — гостенинът дошъл. Напълнила лисана две широки чинии и бързо излочила своята с език.

— Защо не ядеш, Щърко? — попитала Кума Лиса. — Яж, че чорбата ще изстине.

Щъркелът, колкото и да се мъчел, не успял да вкуси дори и капчица, защото чинията била твърде плитка за дългия му клюн.

Разбрал гостенинът, че лисицата се подиграва с него.

На тръгване той ѝ рекъл:

— Е, Кума Лисо, благодаря за гощавката! Сега на свой ред те каня да ми погостуваш и ти у дома.

— На драго сърце — облизала се Кума Лиса. — Ще те навестя още утре.

На следващия ден хитрушата пристигнала в дома на щъркела.

— Добър ден, Щърко!

— Добре дошла, Лисо! Заповядай да те нагостя!

— Благодаря, че ме покани — седнала на трапезата лисана. — Гладна съм и надушвам колко вкусно ухае гозбата.

Домакинът поднесъл яденето, само че този път то било сипано в дълбоки гърнета с тясно гърло. Щъркелът бързо изгълтал своя обяд с дългия си клюн.

— Яж, Лисо — подканил я щъркелът. — Яж, докато е топло!

Лисицата дори не успяла да си пъхне муцуната в съдинката и въобще не близнала от яденето.

— Така, така... — станала да си ходи Кума Лиса. — Както гостих, тъй ме гостиха.

И се прибрала вкъщи гладна и с подвита опашка.

ЪГЪЛЪТ НА ВАСКА

ВИЕ СИ МИСЛИТЕ, МЛАДИ ПРИЯТЕЛИ, ЧЕ САМО ХОРАТА ВИЖДАТ И ЗНАЯТ ВСИЧКО. ИЛИ ПОНЕ МНОГО НЕЩА. НЕ Е ТАКА. ПРЕДМЕТИТЕ, КОИТО НИ ЗАОБИКАЛЯТ, СЪЩО ВИЖДАТ И ЗНАЯТ ВСИЧКО. ИЛИ ПОНЕ МНОГО НЕЩА. САМО ЧЕ НЕ ГО СПОДЕЛЯТ. ЩЕ ПОПИТАТЕ ЗАЩО? НЕ ЗНАМ. МОЖЕ БИ ВСЪЩНОСТ СПОДЕЛЯТ, НО НЕ ГИ ЧУВАМЕ — ПРАВЯТ ГО МНОГО ТИХО. А МОЖЕ БИ ПРОСТО НЕ ИМ РАЗБИРАМЕ ЕЗИКА.

ЕТО — ДА ВЗЕМЕМ НОЩНАТА ЛАМПА ВАСКА. ТЯ СЕ ПОЯВИ ЕДНА КОЛЕДА КАТО ПОДАРЪК ЗА МОМЧЕТО. ТО МНОГО СЕ ЗАРАДВА, МАКАР ДА БЕШЕ НАЙ-ОБИКНОВЕНА ЛАМПА. МОМЧЕТО Я ПОСТАВИ В ЪГЪЛА НА СТАЯТА И БЪРЗО СВИКНА С НЕЙНИЯ ЗЕЛЕН АБАЖУР И ЛЕКО ИЗКРИВЕНАТА СТОЙКА. ЛЕКА-ПОЛЕКА ПРЕСТАНА ДА СЕ РАДВА, ПРОСТО СИ СЛУЖЕШЕ С НЕЯ — НАЙ-ВЕЧЕ ЗА ЧЕТЕНЕ. ЛАМПАТА ВАСКА НЕ СЕ УСЕЩАШЕ ПРЕНЕБРЕГНАТА, ЗАЩОТО ЗНАЕШЕ — ЖИВОТЪТ Е ПОВЕЧЕ ДЕЙСТВИЕ, ПО-МАЛКО ВЪЗДИШКИ.

КОГАТО Е НА СЛУЖБА, ТЯ ОСВЕТАВА ШКАФЧЕТО И ВЪЗГЛАВНИЦАТА НА МОМЧЕТО. ПОНЯКОГА МОМЧЕТО Я ПРЕМЕСТВА — ТОГАВА ТЯ ОСВЕТАВА ЛАПТОПА НА БЮРОТО МУ. КОГАТО НЕ Е НА СЛУЖБА, ВАСКА СКРОМНО СТОИ ДО БУДИЛНИКА ЦЪКЛЪО. И УЖ НЕ ПРАВИ НИЩО.

ОБАЧЕ ПРАВИ. НАБЛЮДАВА СТАВАЩОТО. ГОВОРИ СИ С ДРУГИТЕ ПРЕДМЕТИ. ПОНЯКОГА СЕ СМЕЕ, ПЛАЧЕ ИЛИ СЕ ГНЕВИ.

НЯМАТЕ ПРЕДСТАВА КАКВО СЕ СЛУЧИ В МАЛКАТА КОМПАНИЯ НА ПРЕДМЕТИТЕ МАЛКО ПРЕДИ КОЛЕДНИТЕ ПРАЗНИЦИ. РАБОТАТА Е ТАМ, ЧЕ ПРЕД ПРАЗНИК ОБСТАНОВКАТА ВКЪЩИ СЕ ИЗНЕРВЯ. МАЙКАТА СЕ КАРА НА МОМЧЕТО, ЧЕ НЕ СИ Е ОПРАВИЛО СТАЯТА, А ТО ИЛИ СЕ СЪРДИ, ИЛИ ПРАВИ НЕЩАТА НАБЪРЗО И ПРЕЗ КУП ЗА ГРОШ. В СЛУЧАЯ ТАКА НЕРВНО ДРЪПНА ЗАВЕСАТА НА ПРОЗОРЕЦА, ЧЕ ТЯ — ЗАВЕСАТА КРИСТИАНА, СЕ ОТКАЧИ В ЕДИНИЯ СИ КРАЙ.

Пък завесата Кристиана е голяма хубавица. Цялата е на сини и жълти цветя и — нека признаем — много харесва себе си. Само дето понякога се тръшка за щяло и нещяло.

Нещо такова стана и сега.

— Не, няма да живея повече така! Омръзна ми! — развика се тя.

— Какво се е случило, Кристиана? — попита нощната лампа Васка. — Защо се огорчаваш?

— Не искам повече да вися на корниза като някаква дрипа! Да ме дърпат напред-назад като прост параван! Да съм винаги на разположение...

— Но... нали това е работата на завесите — опита се да се наме-си в буйния изблик на Кристиана гардеробът Евлоги, тихо стоящ в ъгъла.

— Не съм родена за това! — извика Кристиана. — Аз съм родена за друго! За висок полет! Аз съм родена за птица! Ще изскоча навън! Ще литна в простора!

Из „Нощната лампа Васка“ от Бойко Ламбовски

ЮНАК ЗАЙКО

Един човек си орял нивата. Дошла страшна мечка стръвница, из-
яла му воловете, че поискала и него да изяде. Рекла му:

– Иди се измий в дола, ще те изям и тебе!

Човекът се уплашил, видял, че няма къде да се скрие, та оти-
шъл в един дол да се мие. Вървял и плачел. Срещнал го Зайо Байо
и го запитал:

– Защо плачеш, човече?

– Не ме питай – отвърнал орачът. – Мечката ми изяде воловете,
сега и мен ще изяде, та ме проводи да се измия.

Зайо Байо рекъл:

– Не бой се, чичо, аз ще те спася. Иди ми намери две клечки за
пищов и за пушка, а елова кора за пояс. После ще се покатеря на
оня баир и ще ти викна: „Има ли нещо за лов при тебе?“

ЧОВЕКЪТ МУ КАЗАЛ:

— ТОВА Е ПРАЗНА РАБОТА! ХИЧ ТИ ЛИ ЩЕ УПЛАШИШ МЕЧКАТА?

ЗАЙО БАЙО СЕ ПОЗАСМЯЛ:

— НАМЕРИ МИ ТОВА, ДЕТО ТИ КАЗАХ, ПЪК ЩЕ ВИДИМ!

ОРАЧЪТ МУ НАМЕРИЛ КЛЕЧКИ И ЕЛОВА КОРА.

ВЪОРЪЖИЛ СЕ ЗАЙО БАЙО, ПОСЛЕ ОТИШЪЛ НА БАИРА И ВИКНАЛ КОЛКО-ТО МУ ГЛАС ДЪРЖИ:

— БРЕ-Й, ЧИЧО, ИМА ЛИ НЯКАКЪВ ЛОВ ПРИ ТЕБЕ?

МЕЧКАТА ПОПИТАЛА ЧОВЕКА:

— КОЙ СЕ Е РАЗВИКАЛ ТЪЙ СТРАШНО?

ОРАЧЪТ ОТГОВОРИЛ:

— ЛОВДЖИИ ТЪРСЯТ ЛОВ, ТА МЕ ПИТАТ ДАЛИ НЯМА НЯКОЙ ЗВЯР НАОКОЛО.

МЕЧКАТА СЕ УПЛАШИЛА И МУ РЕКЛА:

— НЕ МЕ ИЗДАВАЙ, ЧЕ ЕЙ СЕГА ЩЕ ТЕ ИЗЯМ.

ЗАЕКЪТ ПАК СЕ РАЗВИКАЛ:

— БРЕ-Й-Й, ЧИЧО, НЕ ЧУВАШ ЛИ? ДАЛИ НЯМА НЯКАКЪВ ЛОВ ТЪДЯВА?

— НЯМА, НЕ-Е-Е! — ОТВЪРНАЛ ОРАЧЪТ.

МЕЧКАТА ОЩЕ ПОВЕЧЕ СЕ УПЛАШИЛА, ТА РЕКЛА НА ЧОВЕКА:

— СКРИЙ МЕ В ТОЗИ ЧУВАЛ, ДА МЕ НЕ ВИДЯТ!

ОРАЧЪТ Я ТУРИЛ В ЧУВАЛА И ГО ЗАВЪРЗАЛ. ЕТО ЧЕ ПАК ВИКНАЛ ЗАЙ БАЙО, ОЩЕ ПО-СИЛНО:

— БРЕ-Е-Е-ЕЙ, ЧИЧО, АМИ ТОВА ЧЕРНОТО ДО ТЕБЕ КАКВО Е?

ЧОВЕКЪТ СЕ ОТЗОВАЛ:

— НЯМА НИЩО, ТОВА Е ЧУВАЛЪТ СЪС СЕМЕТО.

ЗАЕКЪТ МУ ЗАПОВЯДАЛ:

— УДАРИ ГО ДА ВИДЯ!

ЧОВЕКЪТ ВЗЕЛ ЕДНА ТОЯГА И ПОЧНАЛ ДА НАЛАГА ЧУВАЛА, ДОКАТО НАКРАЯ ПРЕБИЛ МЕЧКАТА. ТАКА ЗАЙО БАЙО СПАСИЛ ЧОВЕКА ОТ МЕЧКАТА С ДВЕ КЛЕЧКИ И ЕЛОВА КОРА.

ЯЙЦАТА И СЕЛЯНИНЪТ

Един селянин с бял кожух и свински цървули отивал в града на пазар. На рамо той носел тояга, а на тоягата — кошница с яйца. Вървял по пътя и си приказвал високо:

— В кошницата има сто яйца. Ако ги продам по лев, ще получа сто лева. Ако ги продам по два лева, ще ми се съберат двеста. От пазара с тези пари ще си купя едно женско прасе. Ще го храня, ще си го гледам като писано яйце. То ще ми опраси дванайсет прасета. Като пораснат и те, ще почнат да се прасят, додето дворът ми се напълни с ей такива свине. Ще ги откарам на пазара и ще ги продам. С получените пари ще си купя един хранен кон и нови дрехи — не ти е работа. Ще се пременя, ще яхна коня и все край къщата на Гана хубавица ще се разхождам. Ще ме види Гана хубавица и ще рече: „Искам оня, дето е на коня“. Ще се оженим и тя ще ми роди едно момче — Богданчо. Ще отида на пазар, ще му купя ябълки и като се върна вкъщи, Богданчо ще се завтече да ме посрещне: „Тате, какво ми носиш?“. Аз ще протегна ръка да го прегърна: „Ела ми, сине, ела, Богданчо, тате да ти даде една ябълка!“.

И както бил много занесен, селянинът протегнал ръце, изпуснал тоягата, а кошницата с яйцата паднала на земята. Яйцата се строшили до едно.

Навел се злочестият човек над кошницата и почнал да търси здрави яйца. Край него минал един пътник.

— Побратиме — попитал селянинът, — откога вървиш подире ми?

— Откакто започна да печелиш, додето загуби всичко, все подире ти съм вървял — отвърнал пътникът.

СЪДЪРЖАНИЕ

А НЕТО (Из „АНЕТО“ ОТ АНГЕЛ КАРАЛИЌЧЕВ)	4
Б ЪРЗАТА РАБОТА	6
В ЪЛКЪТ И ОВЧАРЯТ	8
Г ЛУПАВИЯТ ВЪЛК	10
Д ЯДО ВАДИ РЯПА	12
Е ЖКО БЕЖКО И ЛИСИЦАТА	14
Ж ИТЕНАТА ПУТКА	16
З АЌО БАЌО И КУЧЕТО	18
И МАЛО ЕДНО МЕЧЕ (ГЕОРГИ РАЌЧЕВ)	20
Ќ ОХОХО (Из „ЌОХОХО“ ОТ ВАЛЕРИ ПЕТРОВ)	22
К ОСЕ БОСЕ	24
Л ЪЖЛИВОТО ОВЧАРЧЕ	26
М ЧКАТА И ЛОШАТА ДУМА	28
Н АЌ-ХУБАВОТО ПТИЧЕ (ГЕОРГИ РАЌЧЕВ)	30

О	ВЦЕТЕ И КУЧЕТО (Ангел Каралийчев).....	32
П	ОДАРЪКЪТ НА ЗМИЯТА	34
Р	АБОТНИЯТ КОС (Ангел Каралийчев)	36
С	ЛИВИ ЗА СМЕТ (Елин Пелин)	38
Т	РИСТА УМНИЦИ (Елин Пелин)	40
У	МНИЯТ КОЗЕЛ	42
Ф	ЮТ (Из „Ян Бибиян“ от Елин Пелин)	44
Х	ИТЪР ПЕТЪР И СЯНКАТА МУ	46
Ц	АРЯТ И СТАРИТЕ ХОРА	48
Ч	УШ	50
Ш	ЕЎНАТА НА ДЯДО КОЛЕДА (Цанко Лалев)	52
Щ	ЪРКЕЛЪТ И ЛИСИЦАТА	54
Ъ	ГЪЛЪТ НА ВАСКА (Из „Нощната лампа Васка“ от Бојко Ламбовски).....	57
Ю	НАК ЗАЙКО	58
Я	ЎЦАТА И СЕЛЯНИНЪТ	60